

Datum 2025-09-19

YTTRANDE

Fi2025/01485

Finansdepartementet fi.remissvar@regeringskansliet.se
Fi.ofa.dis.remisser@regeringskansliet.se

Remissvar – ändring av kravet på befordringstid i den samhällsomfattande posttjänsten

Branschorganisationen Gratistidningarnas Förening (GTF) tackar för möjligheten att lämna synpunkter på den promemoria som föreslår ändrade befordringskrav i den samhällsomfattande posttjänsten. Förslaget innebär att minst **85 %** av de inrikes brev som lämnas in för tredagarsbefordran ska delas ut inom tre påföljande arbetsdagar och **97 %** inom fem påföljande arbetsdagar. Ändringen syftar till att hantera kraftigt fallande brevvolymer och långsiktigt säkra Postnords självfinansiering genom lägre servicekrav. Regeringen motiverar förslaget med att hög servicenivå kan bli en orimlig ekonomisk belastning och att digitaliseringen gör att allt färre brev skickas.

GTF företräder 128 lokala gratistidningar. Medlemmarnas verksamhet bygger i stor utsträckning på att hushållen får en tidning i brevlådan varje vecka utan kostnad. Även om gratistidningar normalt klassas som **Gratistidningar** (oadresserade försändelser) och därför olyckligtvis inte omfattas av Postnords samhällsuppdrag, sker delar av utdelningen i Postnords nät eftersom andra aktörer saknas i stora delar av landet. Förändringar i befordringskrav och distributörernas servicelöften påverkar därför direkt förutsättningarna för lokal journalistik.

Lokala gratistidningar och distribution till brevlådor

Gratistidningar är en viktig del av mediemångfalden. De innehåller lokala nyheter, lokaljournalistik, lokal debatt, föreningsinformation och annonser från det lokala näringslivet och delas ut gratis till samtliga hushåll i ett utgivningsområde. Affärsmodellen bygger på räckvidd – annonsörerna betalar för att nå alla hushåll, och hushållen förväntar sig att tidningen kommer på samma veckodag. Utdelningen sker genom specialiserade distributörer som PostNord, Svensk Direktreklam och Tidningsbärarna, men i många glesbygder är **PostNord enda möjliga distributören**.

Gratistidningarna i Sverige -- Gratistidningarnas förening representerar 128 lokalt utgivna gratistidningar, hemdistribuerade till varje brevlåda och hushåll i utgivningsområdet. Gratistidningarna i Sverige har en veckoupplaga på över 2,5 miljoner exemplar vilket gör att de når hem till i stort sett varje svenskt hushåll. Den genomsnittliga läsarräckvidden är 71 procent. Det gör Gratistidningen till den perfekta distributören av lokal journalistik. Demokratiskt hem till alla

När Postnord 2022 införde **varannandagsutdelning** innebär det att brev, reklam och tidningar endast delas ut varannan helgfri vardag. PostNord menar att en gratistidning som tidigare delades ut på torsdagar nu kan komma antingen torsdag eller fredag och att de flesta medborgare har overseende med den förändringen. GTF är dock av en annan uppfattning – för många lokala annonsörer är rätt dag i veckan avgörande, och i landsbygd finns det **ingen konkurrerande aktör** att vända sig till. Detta gör oss beroende av Postnords leverans kvalitet, trots att utdelning av oadresserade tidningar inte anses ingå i deras samhällsuppdrag.

Synpunkter på promemorians förslag

1. Längre befordringstid kan förlänga utdelningsintervallet

Förslaget innebär att Postnord endast behöver leverera ett brev inom tre dagar till 85 % av mottagarna och inom fem dagar till 97 %. Det är en kraftig försämring jämfört med dagens krav på att 95 % av breven ska delas ut inom två dagar. Även om gratistidningar inte omfattas av befordringskravet riskerar en allmän minskning av kapaciteten i Postnords postnät att få konsekvenser för utdelningen av lokala tidningar. I promemorian konstateras att fallande brevvolymer leder till att höga fasta kostnader måste bäras av allt färre brev. När Postnord dimensionerar ned sin verksamhet för att klara en tre-dagarsnivå ökar risken att oadresserade försändelser prioriteras ned eller förläggs till en ännu mer sporadisk utdelningsrutin.

Promemorian lyfter att distribution av nyhetstidningar inte bör drabbas oproportionerligt och att PTS därför ska följa frågan i samråd med Mediemyndigheten. Detta är positivt, men formuleringen gäller endast **nyhetstidningar** (betalda prenumererade tidningar). Vi vill understryka att lokala gratistidningar fyller samma demokratiska funktion i många kommuner – de ger hushållen gratis information om lokala nyheter, politiska beslut och föreningsliv.

2. Brist på alternativ och demokratiaspekter

När befordringskravet sänks och Postnord minskar sina kostnader riskerar distributionen av tidningar – både prenumererade och gratis – att bli lidande. Om PostNord höjer priset för utdelning av gratistidningar eller lägger ut dem på en senare dag, blir konsekvensen att hushållen får sin lokala information senare eller inte alls. Detta fördjupar den **nyhetsklyfta** som utredningen om distributionsstöd var avsedd att motverka.

3. Behov av samhällsansvar från Postnord

Som statligt ägt bolag ska Postnord inte endast vara vinstdrivet utan även möta samhällets behov. Vi påminner om att Postnords styrelse och ledning enligt ägardirektivet ska säkra att bolaget har *kompetens, innovationskraft och förändringsförmåga* så att det förblir relevant för kunderna. Att se distribution av lokala tidningar som en demokratisk tjänst bör vara en självklar del av det ansvaret.

Gratistidningarna i Sverige -- Gratistidningarnas förening representerar 128 lokalt utgivna gratistidningar, hemdistribuerade till varje brevlåda och hushåll i utgivningsområdet. Gratistidningarna i Sverige har en veckoupplaga på över 2,5 miljoner exemplar vilket gör att de når hem till i stort sett varje svenskt hushåll. Den genomsnittliga läsarräckvidden är 71 procent. Det gör Gratistidningen till den perfekta distributören av lokal journalistik. Demokratiskt hem till alla

Förslag

GTF föreslår följande justeringar och tillägg i arbetet med att ändra befodringskraven:

1. **Ändra skrivningen till att omfatta även Gratistidningar.** I promemorian betonas att distributionen av nyhetstidningar inte får drabbas oproportionerligt. Vi föreslår att regeringen ger Post- och telestyrelsen och Mediemyndigheten i uppdrag att även följa upp distributionen av **gratistidningar** och föreslå eventuella stödåtgärder om utdelningen försämras i glesbygd.
2. **Undanta tidningsdistribution från förlängd befodringsstid.** Ett alternativ är att föreskriva att tidningsdistribution, även av oadresserade tidningar, ska prioriteras och ske med samma leveransintervall som idag, trots övriga förändringar. Detta kan göras genom särskilda villkor i Postnords tillståndsvillkor.
3. **Tydliggör samhällsansvaret.** Regeringen bör i samband med förordningsändringen klargöra i Postnords ägarinstruktion att utdelning av gratistidningar är en del av ett bredare samhällsansvar för att säkerställa demokratisk tillgång till lokala nyheter, även om dessa försändelser är oadresserade.

Avslutning

GTF inser att kraftigt fallande brevvolymer kräver en anpassning av den samhällsomfattande posttjänsten. Samtidigt är lokala gratistidningar en del av det demokratiska informationsflödet och för många hushåll den enda regelbundna kontakten med lokala nyheter. Om PostNord ges möjlighet att minska servicegraden utan att ta hänsyn till denna funktion riskerar vi att förstärka den redan ökande nyhetsklyftan och försämra förutsättningarna för lokal handel och civilsamhälle.

Vi uppmanar därför regeringen och Post- och telestyrelsen att vid den fortsatta beredningen av förslaget om befodringskrav beakta de synpunkter som framförts ovan och säkerställa att distributionen av lokala gratistidningar inte blir en förlorare i omställningen av posttjänster.

Styrelsen för
Gratistidningarnas Branschorganisation GTF

Ann-Louise Kleen, Vice ordförande
Projektledare Dennis O Krook,
dennis@gratistidningarna.se

Gratistidningarna i Sverige -- Gratistidningarnas förening representerar 128 lokalt utgivna gratistidningar, hemdistribuerade till varje brevlåda och hushåll i utgivningsområdet. Gratistidningarna i Sverige har en veckoupplaga på över 2,5 miljoner exemplar vilket gör att de når hem till i stort sett varje svenskt hushåll. Den genomsnittliga läsarräckvidden är 71 procent. Det gör Gratistidningen till den perfekta distributören av lokal journalistik. Demokratiskt hem till alla